

**PAKISTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ILE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
DENİZCİLİK ANLAŞMASI**

Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, (bundan böyle Akit Taraflar olarak anılacaktır) Akit Taraflar arasında mevcut dostça ilişkileri güçlendirmek arzusuyla, deniz taşımacılığı alanındaki işbirliğini teşvik etmek ve ikili ticareti geliştirmek üzere, iç işlerine müdahale etmemeye, eşitlik ve karşılıklı yarar ilkelerine uygun olarak aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE 1 — AMAÇ

İşbu Anlaşmanın amacı :

- İki dost ülke arasındaki denizcilik ilişkilerinin düzenlenmesi ve geliştirilmesi,
- En iyi seyrüsefer koordinasyonunun sağlanması,
- Deniz taşımacılığının gelişmesinin teşvik edilmesi,
- Genel anlamda, iki dost ülke arasındaki ticari ve iktisadi ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunulması,
- Mevcut kapasitenin en iyi kullanımının teşvik edilmesi ile taşıma şartlarının düzenlenmesi,
- Gemi inşa ve onarımı alanında işbirliği yapılmasıdır.

MADDE 2 — TANIMLAR

İşbu Anlaşmanın amaçlarına uygun olarak :

a) "Yetkili Denizcilik Makamları" terimi Türkiye Cumhuriyeti'nde Ulaştırma Bakanlığı, Pakistan İslam Cumhuriyeti'nde ise Haberleşme Bakanlığı, Limanlar ve Gemcilik Bölümü anlamına gelmektedir.

b) "Akit Taraf Gemisi" terimi, bu Tarafın topraklarında tescil edilmiş ve kendi kanunlarına göre bayrağını taşıyan herhangi bir ticaret gemisi anlamına gelmektedir. Ancak, bu terim :

- (1) Savaş gemilerini ve münhasuran silahlı kuvvetlerce kullanılan diğer gemileri,
  - (2) Hidrografik, oşinografik ve bilimsel araştırma gemilerini,
  - (3) Balıkçı gemilerini,
  - (4) Kılavuzluk, romorkaj, denizde yardım ve kurtarma da dahil olmak üzere, liman hizmetlerine, demirleme yeri ve plaj hizmetlerine tahsis edilen gemileri ihtiya etmez.
- c) "Milli Denizcilik Şirketi" terimi, herbir Akit Tarafın Yetkili Denizcilik Makamları tarafından tanınmış kamu veya özel sektör denizcilik şirketi anlamına gelmektedir.
- d) "Mürettebat Üyesi" terimi, gemide istihdam edilen ve isimleri mürettebat listesinde yer alan ve gemi adımı oldukları gösteren belgeleri haiz bulunan kaptan ve herhangi bir kişi anlamına gelmektedir.

MADDE 3 — UYGULAMA ALANI

1 — İşbu Anlaşma, bir taraftan Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde, diğer taraftan da Pakistan İslam Cumhuriyeti sınırları dahilinde uygulanır.

2 — Ancak, İşbu Anlaşmanın hükümleri, herbir Akit Tarafın kendi kanunlarında mahfuz tutulmuş taşımacılık ve faaliyetler ile özellikle liman hizmetlerine ait kuralara, kabotaja, romorkaja, kılavuzluğa, kurtarma ve yardıma, herbir Akit Tarafın karasuları içerisinde sürdürülmenin bağılılık faaliyetlerine ve içsuyolu seyrüseferine uygulanmayacaktır.

3 — Akit Taraflar, seyrüsefer serbestisi ilkesine bağlılıklarını teyid ederler ve uluslararası seyrüseferin gelişmesini teşvik edecek tedbirleri kabul etmek üzere mutabık kalmışlardır

MADDE 4 — ULUSLARARASI TAAHHÜTLER

Akit Taraflardan herbiri, daha önce yapılmış bulunan uluslararası taahhütlerine halef getirmeksızın, işbu Anlaşma ile kendisine garanti edilen trafik haklarını serbestçe kullanacaktır.

MADDE 5 — LİMANLarda GEMİLERE YAPILACAK MUAMELE

1 — Akit Taraflardan herbiri, kendi gemilerine limanlara kabul, serbest giriş kalış ve ayrılış, liman kolaylıklarının kullanımını ve seyrüseferlerle ilgili olarak tanımlan Diğer bütün kolaylıkların aynısını diğer Akit Taraf gemilerine de sağlayacaktır.

İşbu huküm özellikle yükleme ve boşaltma'ya ilişkin kolaylıklara uygulanacaktır.

2 — Akit Taraflar, kendi kanunları ve liman mevzuatları çerçevesinde, gemilerin limanlarında bekleme sürelerinin, imkanlar dahilinde, kısıtlanması için gerekli tedbirleri alacaklar ve bu limanlarda yürürlükte bulunan idari, gümrük ve sağlık işlemlerini basitleştireceklerdir.

3 — 1. paragrafın hükümleri yabancı gemilerin girişine açık olmayan limanlara veya bölgümlerine uygulanmayacaktır.

4 — Akit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan nükleer madde veya diğer tehlikeli ve zararlı madde yüklü gemiler, diğer Akit Tarafın karasuları ve münhasır ekonomik bölgesinde kırılılığı önlemek, azaltmak veya kontrol etmek üzere yeterli tedbirleri alacaklar ve uluslararası sözleşmeler ile ihdas edilmiş bulunan kurallara, standartlara, uygulamalara ve yöntemlere riayet edeceklerdir.

5 — Herbir Akit Tarafın gemileri, barışı, düzeni veya kamu güvenliğini tehlkiyeye sokacak herhangi bir hareketten olduğu kadar kendi ticari işlemleri ile doğrudan ilişkili olan diğer herhangi bir faaliyetten de kaçınacaklardır.

MADDE 6 — GEMİLERİN TABİYETİ VE GEMİ BELGELERİ

1 — Akit Taraflardan herbiri, diğer Akit Tarafın yetkili makamları tarafından kendi kanunlarına ve yönetmeliklerine uygun olarak düzenlenmiş ve gemide bulunan belgelere göre diğer Akit Taraf gemilerinin tabiyetini tanıyacaktır.

2 — Akit Taraflardan birinin yetkili makamları tarafından kendi bayrağını taşıyan gemiler için düzenlenmiş veya tanınmış belgeler, diğer Akit Tarafça da tanınacaktır.

3 — Akit Taraflardan birinin, Gemilerin Tonajlarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesi (1969) veya yürürlükteki milli mevzuatına uygun olarak düzenlenmiş tonaj belgesine sahip gemileri, diğer Akit Taraf limanlarında tonaj ölçümünden muaf tutulacaktır. Akit Taraflardan birinin tonaj ölçme sistemini değiştirmesi halinde bu Akit Taraf, eşdeğer şartların belirlenmesi amacıyla bu değişiklikten diğer Akit Tarafı haberdar edecektir.

MADDE 7 — GEMİADAMLARININ KİMLİK BELGELERİ

1 — Her Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yetkili makamları tarafından düzenlenmiş bulunan gemiadamlarının kimlik belgelerini tanıyacaktır. Belirtilen kimlik belgeleri, Türkiye Cumhuriyeti için Gemiadamlarının Kimlik Belgesi - Gemiadam Cüzdanı - ve Pakistan İslam Cumhuriyeti için Sürekli Görev Belgesi (CDC) dir.

2 — Herhangi bir mürettebat üyesinin gemide bulunan ve mürettebat listesinde gösterilen aile fertleri, Akit Tarafların herhangi bir limanında gemiye katılırken veya gemiden ayrılrken, mürettebat üyelerine uygulanan kuralların aynısına tabi olacaklar ve bunlara uygulanan olaylık ve imtiyazların aynalarından yararlanacaklardır. Bu amaçla, bu tür aile fertlerine ait uluslararası pasaportlar Akit Taraflarca, Gemiadamları Kimlik Belgesi - Gemiadam Cüzdanı - e Sürekli Görev Belgesi eşdeğeri olarak kimlik belgesi gibi tanınacaktır.

MADDE 8 — UĞRAK LİMANINDA GEMİADAMLIARININ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

7. maddede zikredilen kimlik belgelerine sahip herhangi bir kişi, isminin mürettebat listesinde bulunması ve gemi kaptanı tarafından liman makamlarına sunulan listede yerelması kaydıyla, vize almaksızın karaya çıkabilir ve gemi limanda kaldığı sürece, uğrak limanının bulunduğu şehirde konaklayabilir. Gerek karaya çıkışlarında, ve gerekse gemiye dönüşlerinde, bu kişiler nizami kontrollara uyacaklardır.

MADDE 9 — GEMİADAMLIARININ TRANSİT GEÇİŞ VE KONAKLAMA HAKLARI

1 — 7. maddede zikredilen ve Akit Taraflardan birince düzenlenen kimlik belgesine sahip herhangi bir kişi, kullanılan ulaşım aracının türüne bakılmaksızın, gemisine katılmak, bir başka gemiye geçmek veya kendi ülkesine geri dönmek için diğer Akit Tarafın ülkesine girebilir.

2 — 1. paragrafta atıfta bulunan bütün hallerde, kimlik belgelerinin diğer Akit Tarafın vizesini havi bulunması gereklidir. Bu vize mümkün olan en süratli şekilde verilecektir.

3 — 1. paragrafta atıfta bulunan kimlik belgesi sahibi bir mürettebat üyesinin, sağlık nedenleri veya yetkili makamlarca geçerli kabul edilen diğer nedenlerle Akit Taraf limanına çıkıştı halinde, yetkili makamlar, bu kişinin Ülkelerinde kalması ve hastaneye kaldırılması durumunda ülkesine dönmesi veya herhangi bir ulaşım aracı ile bir diğer yükleme limanına gitmesi için gerekli izni vereceklerdir.

4 — 7. ve 8. maddelerin hükümleri ile yukarıdaki 1, 2 ve 3. paragrafların hükümlerine halel gelmeksızın, Akit Tarafların, yabancıların Ülkelerine giriş, ikamet ve çıkışlarına ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

5 — Akit Taraflar, istenmeyen olarak nitelendirdikleri yukarıda belirtilen gemiadamları kimlik belgesine sahip herhangi bir kişinin, karşılıklı olarak Ülkelerine girişini yasaklama hakkını mahfuz tutarlar.

6 — 7. maddede zikredilen kimlik belgelerine sahip olan ve diğer Akit Tarafın karasuları veya içsuları içindeki bir Akit Taraf gemisinde bulunan herhangi bir kişiye hastalık veya kaza nedeniyle gerek duyduğu diğer tarafın ülkesinde mevcut sağlık, ilaç ve hastane yardımı, kendi milli mürettebatına uygulanan esaslar çerçevesinde, bağlı olduğu milli denizcilik şirketi hesabına verilecektir.

MADDE 10 — MÜRETTEBAT ÜYELERİNİN HUKUKİ KOVUŞTURMASI

1 — Akit Taraflardan birinin adli makamları, geminin bayrağını taşıdığı Ülkenin yetkili diploması ve konsolosluğumurunun rızası olmadıkça, diğer Akit Taraf gemisi mürettebatı Üyelerinden birinin, denizcilik hizmet sözleşmesi ile ilgili ihtilaflarına bakmak için yetkili olmayacağındır.

2 — Akit Taraflardan birinin gemisinin mürettebatı Üyelerinden biri, gemi diğer Akit Tarafın Karasularında bulunduğu sırada, gemide suç işlerse, geminin bulunduğu yerdeki devletin yetkili makamları, aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere, geminin bayrağını taşıdığı devletin yetkili diploması ve konsolosluğumurunun rızası olmadan bu kişi hakkında cezai kovuşturma yapmayacaklardır :

- (a) Suçun sonuçları geminin bulunduğu Ülke zarar veriyorsa, veya
- (b) Suç kamu düzeni veya güvenini tehlkiye düşürecek nitelikte ise, veya
- (c) Suç, geminin bulunduğu devletin kanunlarına göre ağır suç niteliğinde ise, veya
- (d) Suç mürettebat dışında bir kişiye karşı işlenmişse, veya
- (e) Uyuşturucu trafiğinin bertaraf edilmesi için cezai kovuşturma zorunlu ise.

3 — İşbu maddenin 2. paragrafinin hükümleri, özellikle yabancıların girişleri, gürmrük, kamu sağlığı ve limanlarla gemilerin güvenliği, insan hayatının korunması ve yüklerin güvenliği ile ilgili kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili makamların haklarına halel getirmeyecektir.

MADDE 11 — GEMİLERİN TEHLİKE İÇİNDE BULUNMALARI

1 — Akit Taraflardan birinin herhangi bir gemisi, diğer Akit Tarafın limanlarının kasuları dahilinde bir deniz kazasına uğrar ise, bu Akit Tarafın yetkili makamları, gemiye, mürettebat üyelerine, yolcularına ve yüküne, benzer durumlarda kendi gemilerine uyguladıkları mümkün olan bütün yardımları sağlayacaklar ve diploması temsilcileri veya konsolosluk memurları gibi ilgili Akit Tarafın uygun makamlarını mümkün olan en kısa sürede haberدار edeceklerdir.

2 — Tehkile içinde bulunan bir gemiden boşaltılan veya kurtarılan yük ve malzemeler, Akit Taraf ülkesinde kullanılmak veya tüketilmek üzere teslim edilmediği cihetle, her türlü gümrük resim ve vergisinden muaf tutulacaklar ve bu yük ve malzemelerin muhafazası amacıyla gümrük makamlarına mümkün olan en kısa sürede bilgi verilecektir.

3 — Kurtarma ameliyesi ve organizasyonu, ülkesinde kurtarma ameliyesi yapılan Akit Tarafın kanunlarına uygun olarak yürütülecektir.

MADDE 12 — GEMİCİLİK ŞİRKETLERİNİN GELİR VE DİĞER ALACAKLARI NIN TRANSFERİ

1 — Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın milli denizcilik şirketlerine, birinci Akit Taraf ülkesinde verilen denizcilik hizmetlerinden doğan gelir ve diğer alacaklarının, ödemeler yapması amacıyla, kullanım hakkını garanti eder.

2 — Akit Taraflardan her biri, kendi kanunlarına ve yönetmeliklere uygun olarak, diğer Akit Tarafın milli denizcilik şirketlerine, yukarıda belirtilen gelirlerini ve diğer alacaklarını transfer etme hakkını garanti eder.

MADDE 13 — TEKNİK İŞBİRLİĞİ

1 — Akit Taraflar, denizcilik alanındaki teknoloji transferini ve ticari denizcilikteki işbirliğinin gelişmesini teşvik edebilirler.

2 — Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın talebi üzerine, uluslararası güvenlik sözleşmelerinin ilgili hükümlerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın gemileri için belge düzenlemek amacıyla, sörveyler yapacaktır.

MADDE 14 — İŞBİRLİĞİ VE UYGULAMA YA YÖNELİK DÜZENLEMEMLER

1 — Akit Taraflar, eşitlik ve karşılıklı yarar ilkelerine uygun olarak, milli denizcilik şirketleri tarafından işletilen gemilerin, her iki ülke limanları arasındaki deniz ticaretine iştirakını teşvik etmek ve sağlamak üzere birbirleri ile işbirliği yapacaklardır.

2 — Akit Taraflardan her biri, İşbu Anlaşmanın uygulanması ve diğer Akit Tarafın yetkili makamları ile damışmalarda bulunmak üzere gerekli düzenlemeleri yapması için, yetkili makamlarına müsaade edecektir.

3 — Akit Taraflar, İşbu Anlaşmanın tam olarak uygulanmasını sağlamak ve iki Tarafın ülkeleri arasındaki deniz taşımacılığını kolaylaştırmak düşüncesiyle, ilgili Hükümetler tarafından tefrik edilmiş temsilcilerden oluşan bir Ortak Komite kuracaklardır. Ortak Komite toplantıları, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine yapılacaktır.

4 — Ortak Komite :

- İşbu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak yük taşımacılığından doğan benzer yararlar da dahil olmak üzere, İşbu Anlaşmadan doğan karşılıklı yarar konular ile ilgilenecektir,
- Denizcilik alanındaki işbirliğinin güçlendirilmesi yollarını araştıracaktır,
- Deniz taşımacılığı ilişkilerinin geliştirilmesine ilişkin diğer hususları müzakere edecektir.

MADDE 15 — UYUŞMAZLIK

İşbu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek muhtemel uyuşmazlıklar, Akit Tarafların yetkili makamları arasında, karşılıklı anlayış içerisinde çözümlenecektir. Uyuşmazlık devam ettiğü takdirde, diplomatik kanallardan çözülecektir.

MADDE 16 — YÜRÜRLÜCE GİRİŞ-SÜRE-GÖZDEN GEÇİRME VE FESIH

1 — İşbu Anlaşma, Akit Tarafların kendi mevzuatlarının gerektirdiği işlemlerin tamamlanmasını ve diplomatik kanallardan karşılıklı bildirimde bulunulmasını müteakiben yürürlüğe girecektir.

2 — İşbu Anlaşma, yürürlüğe girdikten sonra, üç yıl için geçerli olacak ve Akit Taraflardan biri tarafından yürürlük süresinin bitiminden altı ay önce diplomatik kanallardan feshilmediği takdirde kendiliğinden yenilenecektir.

3 — İşbu Anlaşma, Akit Taraflardan birinin, ortak mutabakatın bozulduğu gerekçesiyle talebi Üzerine gözden geçirilecektir. Yapılan değişiklik karşılıklı bildirimlerin diplomatik kanallardan yapılmasını müteakiben yürürlüğe girecektir.

4 — İşbu Anlaşma diplomatik kanallardan feshedilebilir ve böyle bir durumda İşbu Anlaşma, diğer Akit Tarafça fesih bildiriminin alınmasından altı ay sonra sona erecektir.

Yukarıdaki hususları teyiden, tam yetkili kılınmış imza sahipleri İşbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

İslâmabad'da 18 Şubat 1989 tarihinde, her ikisi de eşit şekilde geçerli olmak üzere, Türkçe ve İngilizce olarak iki orijinal kopya halinde yapılmıştır.

Yorumla ilişkin uyuşmazlık halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Pakistan İslâm Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

**MARITIME AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE ISLAMIC REPUBLIC OF PAKISTAN AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

The Government of the Islamic Republic of Pakistan and the Government of the Republic of Turkey herein referred to as Contracting Parties, desirous of strengthening the friendly relations existing between the Contracting Parties, promoting cooperation in the field of maritime transport and developing bilateral trade, have, in accordance with the principles of non interference in internal matters, equality and mutual benefits agreed as follows :

ARTICLE 1 — AIM

The aim of this agreement is :

- To organise and develop the maritime relations between the two friendly countries,
- To ensure the best navigational coordination,
- To encourage the development of maritime transport,
- To contribute in general to the development of commercial and economic relations between the two friendly countries,
- To encourage best utilization of available capacity and regulate the conditions of transport,
- To cooperate in the field of ship building and ship repairs.

ARTICLE 2 — DEFINITIONS

For the purpose of this Agreement :

- (a) The term "Competent Maritime Authorities" means in the case of the Republic of Turkey the Ministry of Transport and Communications, and in the case of the Islamic Republic of Pakistan, the Ports and Shipping Wing, Ministry of Communications.

(b) The term "Vessel of the Contracting Party" means any merchant vessel registered in the territory of that Party and flying its flag in accordance with its laws. However, this term does not include :

- (1) Warships and other vessels exclusively used by the armed forces.
- (2) Vessels for hydrographic, oceanographic and scientific research.
- (3) Fishing boats.
- (4) Vessels destined for providing port, roadstead and beach services, including pilotage, towage, assistance and rescue at sea.

(c) The term "National Shipping Company" means any public or private merchant shipping company recognised as such by the competent maritime authorities of each Contracting Party;

(d) The term "Crew Member" means the master and any person who is employed aboard the vessel whose name is entered on the crew list of that vessel and who holds a document certifying his condition as a seaman.

ARTICLE 3 — FIELD OF APPLICATION

1 — The present Agreement applies on the territory of the Republic of Turkey, from one side, and on the territory of the Islamic Republic of Pakistan from the other side.

2 — However, the provisions of the present agreement shall not apply to transportation and activities reserved by law of each of the Contracting Parties, in particular the provision of port services, cabotage, tugging, pilotage, salvage and maritime assistance, and fishing operations carried on in the territorial waters of each Contracting Party and inland navigation.

3 — The Contracting Parties confirm their adherence to the principle of freedom of maritime navigation and agree to adopt measures to encourage normal development of international navigation.

ARTICLE 4 — INTERNATIONAL COMMITMENTS

Without prejudice to its other international commitments already made, each Contracting Party shall enjoy freedom as to the use of the traffic rights granted to it under this Agreement.

ARTICLE 5 — TREATMENT TO BE ACCORDED TO VESSELS AT PORTS

1 — Each of the Contracting Parties shall provide to vessels of the other Contracting Party the same treatment as to its own vessels in matters of access to ports, freedom to enter, remain in and leave harbour, the use of port facilities and of all other facilities ensured by it in connection with navigation.

This provision shall apply in particular to facilities for loading and discharging.

2 — The Contracting Parties shall, within the framework of their laws and port regulations, take the necessary steps to reduce as far as possible the time for stay of vessels in their ports and simplify compliance with the administrative, customs and health formalities in force, in those ports.

3 — The provisions of paragraph 1 shall not apply to ports or parts of ports not open to entry of foreign ships.

4 — Vessels carrying nuclear substance or other dangerous and harmful substances or materials flying the flag of either Contracting Party shall adopt adequate measures to prevent, diminish or control pollution of the territorial waters and of the exclusive economic zone of the Parties and to that effect shall respect the rules, standards, practices and procedures established by international conventions.

5 — The vessels of each of the Contracting Parties shall abstain from any action which could threaten peace, order or public security, as well as from any other activity which is not directly related to their commercial operations.

ARTICLE 6 — NATIONALITY OF VESSELS AND DOCUMENTS ON BOARD

1 — Each of the Contracting Parties shall recognize the nationality of vessels of the other Contracting Party established on the documents on board such vessels and issued by the competent authority of the other Contracting Party in accordance with its laws and regulations.

2 — The documents on - board issued or recognized by the competent authority of one Contracting Party for the vessels flying its flag shall also be recognized by the other Contracting Party.

3 — The vessels of each of the Contracting Parties holding Tonnage Certificate issued in accordance with International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969 or legislation in force shall be exempted from measuring of tonnage in the ports of the other Contracting Party. In the case of modification of the system of tonnage measurement by one of the Contracting Parties, the concerned Party shall inform the other Contracting Party of this modification in order to determine the equivalency conditions.

ARTICLE 7 — SEAMEN'S IDENTITY DOCUMENT

1 — Each Contracting Party shall recognise the seamen's identity documents issued by the competent authorities of the other Contracting Party. The said identity documents are, as concerns the Republic of Turkey, The Seamen's Identity Card - Gemi Adamı Cüzdanı - and, as concerns the Islamic Republic of Pakistan, the Continuous Discharge Certificate (CDC).

2 — Family members of any crew member whenever already on board and shown on the crew list, joining or leaving a vessel in any port of the Contracting Parties shall be governed by the same regulations as applicable to crew members and shall enjoy the same facilities and privileges. For this purpose, the International Passport in respect of such family members will be recognized by both Contracting Parties as identification document equivalent to the Seamen's Continuous Discharge Certificate and the the Seamen's Card - Gemi Adamı Cüzdanı.

ARTICLE 8 — SEAMEN'S RIGHTS AND OBLIGATIONS IN THE PORT OF CALL

Any person holding the identity documents referred to in Article 7 may, without a visa, go ashore and stay in the municipality in which the port of call is situated while the vessel remains in the said port, provided that they are entered on the vessel's crew list and on the list of personnel handed by the master of the vessel to the port authority. Both on going ashore and on returning aboard the vessel, such persons shall comply with the regulatory controls.

ARTICLE 9 — RIGHTS OF TRANSIT AND STAY OF SEAMEN

1 — Any person holding the identity documents issued by one of the Contracting Parties and referred to in Article 7 shall be entitled, irrespective of the means of transport used, to enter the territory of the other Contracting Party to join their vessel, to be transferred to another vessel or to return to their own country.

2 — In all the cases referred to in paragraph 1, identity documents must bear the visa of the other Contracting Party. This visa shall be granted as quickly as possible.

3 — Where a crew member holding the identity document referred to in paragraph 1 is disembarked at a port of the Contracting Party for health reasons or for other reasons recognized as valid by the Competent Authorities, the latter shall give the necessary authorization, for the person concerned to remain in its territory and in the event of hospitalization, to return to his country of origin or proceed to another port of embarkation by any means of transport.

4 — Without prejudice to the provisions of Articles 7 and 8 and also above paragraphs 1, 2 and 3, the provisions in force in the territories of the Contracting Parties relating to entry, abode and removal of aliens shall remain applicable.

5 — The Contracting Parties reserve the right to prohibit access to their respective territories to any person possessing the above mentioned seamen's documents whom they consider undesirable.

6 — Where any person holding the identity documents referred to in Article 7 and on board a vessel of one of the Contracting Parties lying in the territorial or interior waters of the other Party, shall need, for reason of illness or accident, the medical, pharmaceutical or hospital assistance available in the territory of the other party, this assistance shall be given to him at the expense of his National Shipping Company, under the same conditions as those given to their own national crews.

ARTICLE 10 — JUDICIAL PROSECUTION OF CREW MEMBERS

1 — The judicial authorities of a Contracting Party shall have no jurisdiction to hear civil proceedings relating to a maritime service contract of a Crew Member of a vessel of the other Contracting Party unless with the consent of the competent diplomatic or consular officer of the country whose flag such vessel flies.

2 — Where a Crew Member of a vessel of a Contracting Party has committed aboard such vessel an offence while the vessel is in the territorial waters of the other Contracting Party, the authorities of the State where the vessel lies shall not instigate criminal proceedings against him without the consent of a competent diplomatic or consular officers of the State whose flag the vessel flies unless:

- (a) The consequences of the offence affect the territory of the State where the vessel lies, or
- (b) The offence is likely to jeopardise public order or security, or
- (c) The offence is regarded as high mis-demeanour under the law of the State where the vessel lies, or
- (d) The offence has been committed against a person who is not a Crew Member, or
- (e) The instigation of criminal proceedings is essential for the suppression of drug traffic.

3 — The provisions of paragraph 2 of this Article shall not prejudice the right of the Competent Authorities in all matters concerning the enforcement of the relevant laws and regulations especially those relating to the entry of aliens, to customs, public health and other measures of control over the safety of vessels and ports, the protection of human life and the security of goods.

ARTICLE 11 — VESSELS IN DISTRESS

1 — Should any vessel of either Contracting Party be involved in a maritime casualty in the territorial waters or ports of the other Contracting Party, the Competent Authorities of the latter shall give all possible assistance, granted in similar cases to its own vessels, to the vessel, its crew members, passengers and cargo and notify as soon as possible the appropriate authorities of the Contracting Party concerned such as the diplomatic agent or the consular officer.

— The cargo and articles unloaded or saved from such a vessel shall not be liable to any customs duties and taxes provided they are not delivered for use or consumption in the territory of the Contracting Party and information thereof is given as promptly as possible to the Customs authorities for the purpose of supervision of such cargo and articles.

3 — Salvage operations and its organisation shall be executed according to the laws of the Contracting Party in whose territory the salvage operation takes place.

ARTICLE 12 — TRANSFER OF INCOME AND OTHER RECEIPTS OF SHIPPING COMPANIES

1 — Each of the Contracting Parties grants to the National Shipping Companies of the other Contracting Party the right to use, for the purpose of making payments, income and other receipts derived from maritime service rendered within the territory of the first Contracting Party.

2 — Each of the Contracting Parties grants to the National Shipping Companies of the other Contracting Party the right to transfer such incomes and other receipts mentioned above according to its laws and regulations.

ARTICLE 13 — TECHNICAL COOPERATION

1 — The Contracting Parties may encourage the transfer of technology in the field of shipping and the development of cooperation in commercial shipping.

2 — Each Contracting Party will at the request of the other Contracting Party conduct surveys on the ships of the other Contracting Party for the purpose of issuing certificate in accordance with the provisions of relevant international safety conventions.

ARTICLE 14 — ARRANGEMENTS FOR COOPERATION AND IMPLEMENTATION

1 — Contracting Parties shall cooperate with each other to promote and ensure participation of vessels operated by their National Shipping Companies in the seaborne trade between the ports of the two States in accordance with the principles of equality and mutual benefits.

2 — Each of the Contracting Parties will authorize their Competent Authorities to take the necessary measures for the application of this Agreement and hold consultations with the competent authorities of the other Contracting Party for making the necessary arrangements.

3 — With a view of assuring full implementation of the present Agreement and facilitating maritime transport between the countries of the two parties, the Contracting Parties shall establish a joint Committee which shall be made up of representatives designated by the Governments concerned. The meeting of the Joint Committee will be held at the request of either of the Contracting Parties.

4 — The Joint Committee shall;

- (a) Deal with matters of mutual interest arising from the present Agreement, including similar benefits from cargo transportation in line with the principles of this Agreement;
- (b) Study the ways of enhancing cooperation in the maritime sector, and
- (c) Discuss other matters relating to the improvement of maritime transport relations.

ARTICLE 15 — DISAGREEMENT

The probable disagreements that may arise from the application of this Agreement will be settled by means of mutual understanding between the Competent Authorities of the Contracting Parties. If a disagreement persists it shall be settled through diplomatic channels.

ARTICLE 16 — ENTERING INTO FORCE, DURATION, REVISION & DENUNCIATION

1 — This Agreement will enter into force after fulfilling the necessary formalities required by legislations of the Contracting Parties and after the mutual notification through diplomatic channels.

2 — This Agreement is valid for a period of three years after entering into force and will be automatically renewed unless denounced through diplomatic channels by one of the Contracting Parties six months before the end of the period of validity.

3 — This Agreement shall be revised upon the request of one of the Contracting Parties provided that common accord is secured. The modification performed will enter into force after the mutual notification through diplomatic channels.

4 — This Agreement can be denounced through diplomatic channels and in such a case the Agreement will come to an end within six months after the receipt of the denunciation notice by the other Contracting Party.

IN WITNESS WHEREOF THE UNDERSIGNED DULY
AUTHORISED THERETO SIGNED THIS AGREEMENT

DONE IN RAWALPHINDI

ON 18/2/1989

In two originals each in English and Turkish Languages, both texts being equally authentic.

In case of disagreement on the interpretation the English text shall be valid.

For The Government Of
The Islamic Republic Of
Pakistan

For The Government
Of The Republic Of
Turkey